

Aningaasaatikillortut

2019

Imarisai

1. Aallaqqaasiut	1
2. Naatsorsuinermi periaatsip nassuiarnera	5
3. Misissuinerup inerneru	11

1. Aallaqqaasiut

Saqqummersitami matumani Kalaallit Nunaanni innuttaasut, aningaasaatikillioortutut taaneqarsinnaasut, sammineqarput. Pineqartut ukiui, suaassusaat, ilaqutariinnermi inissisimanerat kiisalu inoqarfimmi sumi najugaqarnerat immikkut sammineqarput. Qallunaat sammisami ilisimasallit ataatsimiitsitaliaannit piitsuussusermi agguaqatigiissillugu isertitanut misissuineq tunngavigineqarpoq. Kalaallit Nunaannili innuttasut akornanni misissuinnermi pineqartut piitsuunik taanagit aningaasaatikillioortunik taaneqarput, politikikkut piitsuussutsimut killigitamik aalajangersaasoqarnikuunnginnera erseqqissarniarlugu.

Saqqummersitap ilusilersornera

Saqqummersitap immikkoortuisa aappaanni misissuinnermi tunngavigineqartoq pingaarnersiorneqarpoq. Qallunaat sammisami ilisimasallit ataatsimiititaliaannit piitsuussusermi agguaqatigiissillugu isertitanut misissuineq tunngavigineqarpoq¹. Misissuinnermi Naatsorsueqqissaartarfiup qallunaat periaasiannit allaanerusumik periaaseqarluni immikkut suliarisimasaanut isumaliutersuutit naatsumik nassuiarneqarput.

Immikkoortut pingajuanni Kalaallit Nunaanni innuttaasunut misissuinnermi inernerit sammineqarput. Kisitsisini aningaasaatikillioortutut taaneqarsinnaasut amerlassusaat, ilaqutariinnermi inissisimanerat, ukiui, suaassusaat kiisalu inoqarfik najugaqarfiat malillugit saqqummiunneqarput.

Aningaasaatikillioortutut taaneqartut tassaapput piffissami ukiuni pingasuni sivirususilimmi ukiut tamaasa isertitanut killiliussamit appasinnerusunik isertitallit. Aningaasaatikillioortutut taaneqartut isertitaannut killigititaq agguaqatigiissillugu isertitat 50 pct.-iannut inissinneqarsimasoq tunngavigalugu inernerit tulleriaarneqarput. Isertitanut killigititaq 60 pct.-inngorlugu naatsorsuutit kisitsisaataasivimmi nassaarineqarsinnaapput.

Naatsorsuutinit allanit assigiinngissutsit

Naatsorsueqqissaartarfimmit isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissani piffissani tulleriaani isertitat nikingassutaannut naatsorsuutit, nunat tamalaat akornanni uuttuutit atorneqartut tunngavigalugit suliarineqarsimasut, saqqummiunneqareerput².

Gini-koefficienti, at Risk of Poverty-rate aamma 80/20 ratio tassaapput isertitat nikingassutaannut uuttuutit assigiinngitsut pingasut, isertitat qanoq agguaaassimanerinit assigiinngitsunik nassuiaatinik tunngaveqartut. Isertitat agguaanneqarnerini uuttueriaatsit pingasit tamarnik immikkut nassuiaateqarput.

- Gini-koefficienti tassaavoq isertitanut tamanut agguaaassinnermi uuttuut,

---

¹ Piitsuussutsimut ilisimasallit ataatsimiititaliaat, 2013. Qallunaat piitsuussutsimut killigititaat – misissuinnerit naatsorsuinnermilu periaatsinut siunnersuutit

² Naatsorsueqqissaartarfik, 2020. Isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissat 2019

- piitsuussutsumullu uuttuummi (at-risk-of-poverty rate) isertitat appasinnerpaat sammineqartarput,
- ratio-80/20-milu isertitat qaffasinnerpaat appasinnerpaallu inissisimanerat uuttortarneqartarluni.

Saqqummersitap saniatigut Naatsorsueqqissaartarfik tabelinik immikkoortunik inoqutigiinni meerartaqartuni isertitat agguataarnerinut ersersitsisunik isertitanut kisitsisitigut paasissutissani saqqummersitsivoq.

Saqqummersitami saqqummertussanilu tulliuuttuni tunngaviit

Naatsorsueqqissaartarfiup isertitat pillugit kisitsisitigut paasissutissiaanun ilassutitut saqqummersitaq ukiumut ataasiarluni suliarineqartarpoq.

Matumani saqqummersitaq aningaasaatikillioortut pillugit saqqummersitat tallimaraat. Saqqummersitsineq sioqqullugu isertitanut kisitsisitigut paasissutissat iluarsanneqarnikuupput. Naatsorsueqqissaartarfillu nalunaarsuiffimmik suliaqarsimavoq, Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu inissiisarfiini najugalinnut, massakkut nalunaarsuutini tunngaviusuni ilanngunneqarsimasunut. Taamatuttaaq innuttaasunut, isumaginninnermut tunngasuni ilinniartitaanermilu tunngasuni nalunaarsuiffinni annikitsunik aaqqiissuteqartoqarsimasinnaavoq, naatsorsuinnermi ilanngunneqarsimasunik. Taamaattumik saqqummersitami matumani piffissami 2011-miit 2019-imut aningaasaatikillioortut amerlassusaat kiseqqinneqarput, 2019-imilu decembarimi saqqummersinneqarsimasumut ”2014-imiit 2018-imut aningaasaatikillioortut”-nut naleqqiullugit inernerit allannguuteqarput.

Soraarnerussutisiat akileraarutaasalernerat pillugu malittarisassat nutaat

2017-imi januaarip aallaqqaataani soraarnerussutisianut akileraartalernermit malittarisassat nutaat atuutilerput. Taamaasilluni 2017-imiit soraarnerussutisiassanut akiliinerit Kalaallit Nunaata avataaniittut akileraarutaasalerlutik.

Isertitat atoriaannaat, saqqummersitami matumani naatsorsuinnermi tunngavigineqartut, 2017-imi sulisitsisunit soraarnerussutisiassanut akiliinernik Kalaallit Nunaata avataani inissisimasunik, 2017-imilu januaarip aallaqqaataaniit akileraarutaasussannik imaqarput. 2018-mi Akileraartarnermut Aqutsisoqarfimmi akileraarusiinnermut suliani aatsaat immikkoortiterneqarsinnaalernerannik, isertitaniillu atoriaannarnit ilanngaatigineqarsinnaalernerannik tamanna peqquteqarpoq.

Saqqummersitamilu matumani ukiuni pingasukkaani isertitat isiginiarneqarmata ukiuni 2017-imi, 2018-imi kiisalu 2019-imi inernerit 2017-imi nalunaarsuutinit tunngaviusunit ukiunut allanut tamakkiisumik sanilliunneqarsimannigitsunit sunnerneqarsimasinnaapput.

Kisitsisaataasivik

Kisitsisaataasivimmi naatsorsuutit uuttuutaannik nammineq toqqartuilluni kisitsisinik aallertoqarsinnaavoq, soorlu najugaqarfik, ukiut, suaassuseq aamma ukioq naatsorsuiffusoq malillugit. 2011-miit 2019-imut naatsorsuutit Kisitsisaataasivimmi nassaassaapput.

2. Naatsorsuinermi periaatsip nassuiarnera

Qallunaat ilisimasallit ataatsimiititaliaannit piitsuussutsimut nassuiaat Naatsorsueqqissaartarfimmit atornerqarpoq. Aningaasaatikillioortutullu inissisimaneq ima nassuiarnerqarpoq:

”Innuttaasunut allanut sanilliullugu innuttaasooq imaluunniit ilaqutariit ajornakusoornerusumik inuunermi atugaqarnerat,

- *taamatullu inissisimaneq pissakilliornermik pissuteqartoq,*
- *pingaartumik aningaasaqarnikkut. Inissisimaffik ataavartoq, inuup imaluunniit ilaqutariit namminneerlutik allannortissinnaangisaat imaluunniit namminneerlutik allannortitsisinnaanermut periarfissaat killilik”³.*

Aningaasaatikillioortunut nassuiaat qallunaat piitsuussutsimut killigititaat tunngavigalugu atornissaanut piareersarnerqarpoq. Nassuiaammilli atuineq qallunaat nassuiaataannik allaaneruvoq Kalaallit Nunaanni misissuinermi nalunaarsuutit atornerqarsinnaasut, inatsisitigut assigiinngissutsit kiisalu kisitsinerup ajornaatsuunissaa pissutigalugit.

Kalaallit Nunaannilu innuttaasunut misissuinermi aningaasaatikillioortut naatsorsorneqassangaanni ataani pineqartut inissisimaffigineqartariaqarput:

- Ukiuni tulleriinni pingasuni isertitat atoriaannaat isertitanut killigititap ataani inissisimanagerat.
- Meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik piginnaasaqalersitsisussamik ilinniakkamik ingerlatsinnginneq imaluunniit meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik piginnaasaqalersitsisussamik ilinniartumik inersimasumik ilaqutaqannginneq⁴.
- Utoqqaat illuanni, paaqqinnittarfimmi imaluunniit innarluutilinnut angerlarsimaffimmi najugaqanngineq.

Tunngavilersuutit ataani itisilerneqarput.

Isertitanut nassuiaat

Aningaasaatikillioortut inissisimaneq ukiumut isertitat atoriaannaat tunngavigalungit aalajangerneqarpoq (isertitat akileraaruseriikkat

---

³ Piitsuussutsimut ilisimasallit ataatsimiititaliaat, 2013. Qallunaat piitsuussutsimut killigititaat – misissuinerit naatsorsuinermilu periaatsinut siunnersuutit, qupperneq 7

⁴ Ilaqutariit pillugit nassuiaammut Naatsorsueqqissaartarfup saqqummersitaa ”2019-imi innuttaasut” innersuussutigineqarpoq

isumaginninnermilu nuussinerit ilanngullugit). Piffissami pineqartumi atuisinnaanermut periarfissanut isertitat atoriaannaat uuttuutigineqarput.

Taamaattoq isertitat atoriaannaat atuisinnaanermut tamakkiisumik periarfissiinnngillat. Pingaartumik inuiaqatigiinni ikinnerusuni nalilersorneqarpoq nammineq atugassanik aalisarneq piniarnerlu aningaasaqarnermut pingaaruteqartuusut. Saniatigut pisortat ikiorsiissutinik aaqqissuussaqaqarput, atuisinnaanermut pingaaruteqartunik, isertitanullu atoriaannarnut ilanngullugit naatsorsorneqanngitsunik. Tassani pineqarput ass. Ulluunerani paaqqinnittarfinni inissaqartitsineq namminerlu angerlarsimaffimmi ikiorteqarneq, inissiani attartortakkani ineqarnermut tapiissutit assigalungit isertitani atoriaannarni ilanngullugit naatsorsorneqanngitsut.

Ilaqutariit aningaasaatikilliortut amerlanertigut Pisortanit ikiorsiissutit pillugit Inatsisartut peqqussutaat nr. 15, 20. november 2006-imeersoq tunngavigalugu ikiorserneqartarput. Inatsit malillugu ikiorsiisarnerni pisortani allaffissornikkut aammalu nalunaarsuinermi periaatsit assigiinngitsut ilaqutariit akornanni aammalu pisortanit ulluunerani ornittakkanut, eqqagassalerinermut il.il. atatillugit ilaqutariit ataasiakkaat isertitaannut nalunaarsorsimasunut sunniuteqarsinnaapput.

Taamatuttaa meeqqanut akilersuutit tiguisussap inuuniarneranut sunniuteqarsinnaapput. Akilersuutinik A-nik tunniussisarneq (akilersuutinut tapit) meeqqap isertitaanut nalunaarsorneqartanngilaq taamatullu ilaqutariit isertitaannut kisitsinermi ilaatinneqarani. Akilersuut nalinginnaasoq meeqqamut ataatsimut ukiumut 12.000 kr.-inik annertussuseqarpoq.

Ilaqutariit, inoqutigiit naligiissitsinerlu

Isertitat uuttuutitut tulluarsarlugit aningaasartuutitut annerusunut soorlu ineqarnermut akiliummut, imermut, kallerup inneranut, kiassarnermut, sillimmasiinermut, nerisassanut il.il. naatsorsorneqarput.

Naatsorsueqqissaartarfik ilaqutariit kisitsisitigut paasissutissaannik suliaqarnikuvoq, tassani inoqutigiit akornanni ilaqutariinnermi qanoq atassuteqarnerit aallaavigalugit inoqutigiit ilaat ilaqutariinnut arlalinnut immikkoortiterneqarput.

Innuttaasoq kinaluunniit inunnik nalunaarsuiffimmut ulloq unnuarlu najugaqarfimminik nalunaarutiginnittussaaavoq. Taamaakkaluartoq innuttaasut najugaqarfimmut paasissutissat tamakkiisuunatillu kukkuneqajuitsuunngillat.

Ukiup naanerani pineqartup ilaqutariinnut atassuteqarfigisaanut isertitai atassuserneqartarput. Ilaqutariinnut naatsorsuinermi piffissaq misissuinerup inernerinut sunniuteqarsinnaavoq. Assersuutigalungu innuttaasut ukiup ingerlanerani angerlarsimaffimmiit allamut nuussimasut imaluunniit avissimasut misissuinermi isertitakitsunut ilanngunneqarsinnaapput, ilaqutariinnermi allanngortoqarnerata kingunerisaanik, ukiup annerpaartaani pineqartoq ilaqutariinni isertitakkaani inissisimasimangaluaq.

Isertitat nalilersornerini ilaqutariit annertussusaat katitigaanerallu aallaavigineqarput (isertitat naligiissinnerat). Ilaqutariit ataatsimut aningaasaqartuunerat aammalu angerlarsimaffimmi annertuunik ingerlatsinermi atuinermi iluaqutissartaqarnera pissutigalugu. Ilaqutariit isertitaat isertitanut kisitsisitigut paasissutissalerinermi OECD-p malittarisassai malillugit naligiissinneqarput.

Isertitat naligiissinnerat ilaqutariit tamakkiisumik isertitaat ilaqutariit katitigaanerisa uuttuutaannik naleqqussakkamik agguarneqarluni kisinneqarpoq. Ilaqutariinni inersimasoq siulleq (14-it sinnerlugit ukiulik) 1-imik uuttuuteqarpoq. Ilaqutariinni inersimasoqarsimappat allanik, inersimasut allat tamarmik immikkut 0,5-imik uuttuuteqartinneqartarput meeqqallu tamarmik immikkut 0,3-mik uuttuuteqartinneqarlutik. Taamaasilluni ilaqutariit immikkut tamarmik naligiissitsinermit uuttuutaat katillugit kisinneqarput. Ilaqutariit marlunnik inersimasortallit pingasunillu meerartallit $1 + 0,5 + 0,3 + 0,3 + 0,3 = 2,4$ -rimik naligiissitsinermit uuttuuteqarput. Ilaqutariinni isertitat 300.000 kr.-usimappata isertitat naligiissinnerat $300.000 \text{ kr.} / 2,4 = 125.000 \text{ kr.}$ -usimassapput, inersimasup kisimiittut isertitaanut sanilliunneqarsinnaalluni.

Isertitanut killigititaq

Isertitanut killissarititaq qallunaat misissuineranni inuit isertitaasa atoriaannaat agguaqatigiissinneranni 50 pct.-iannut inissinneqarsimavoq. Agguaqatigiissinnerat tassaavoq isertitat annertussusiisa qaffasissusaanni qeqqani annertussuseq, affaaniipput isertitaqarnerusut aammalu affaani isertitakinersut.

Aningaasaatikilliortutut taaneqassagaanni ukiuni tulleriini pingasuni isertitanut killissarititaq ataallugu isertitaqartuusimasariaqarpoq.

Isertitanut kisitsisitigut paasissutissat malillugit Kalaallit Nunaanni isertitat naligiinnnginnerusumik inissisimapput Danmarkimilu agguaqatigiissillugu isertitanit aamma appasinnerusumik inissisimallutik. Taamaattumik Kalaallit Nunaanni isertitanut killigititap isertitat agguaqatigiissinnerisa 50 pct.-iannik annertunerunissaa tunngavilersuutigineqarsinnaavoq. Tamannalu tunngavigalungu killigititanik marlunnik, isertitat agguaqatigiissinnerini 50 aamma 60 pct.-inik, suliaqartoqarpoq.

Kalaallit Nunaanni misissuinermi isertitat agguaqatigiissinneri ukiunut ataasiakkaanut kisinneqarput, allanngoramerit assigiissaarniarlugit qallunaat misissuineranni isertitat agguaqatigiissinneri ukiuni pingasukkaani kisinneqarsimasut akerliannik. Kalaallillu Nunaanni misissuinermi periaaseq tamanna atoruminarsarlugu toqqarneqarpoq, agguaqatigiissitsinerillu tulleriiaat piffissap ingerlanerani isertitakitsut amerlassusaannut sunniuteqanngitsutut nalilerneqarmat.

Takussutissiaq 2.1. misissukkat amerlssuaanni isertitat agguaqatigiissinnerat (isertitat naligiissinnerat)

	2015	2016	2017	2018	2019
	kr.				
Ilaqutariit isertitaat atoriaannaat naligiissitat	141.404	149.365	150.449	150.731	156.099

Nalunaarut: Ukiuni tulleriinni pingasuni misissuiffiusuni ukiumi kingullermi isertitat agguaqatigiissinnerat atorneqarpoq.

Pisuussutit

Qallunaat misissuineranni pineqartut 100.000 koruunit sinnerlugit pisuussutillit (2010-minngaanneersut) piitsutut taaneqanngillat. Massakkuugallartoq Naatsorsueqqissaartarfik nalunaarsuutunik tulluurtunik inuit pisuussutaannut tunngasunik eqqortunik suliaqarnissamut periarfissaqanngilaq, tunngavigineqartorlu tamanna kalaallinut misissuinermi ilanngunneqanngilaq. Tunngavilersuutip ilanngunneqannginnera misissuinerup inernerinut annerusumik malunnaateqannginnera naatsorsuutigineqarpoq, ilaqutariit ataatsikkut isertitakitsut annertuunillu pisuussutillit arlaqanngissorineqarmata.

Paaqqinittarfinni najugallit

Utoqqaat illuini paaqqinittarfinni innarluutillillu angerlarsimaffiini najugallit utoqqalinerni siusinaarlunilu soraarnerussutisiaqartuukkajupput. Inatsimmi aalajangersagaavoq soraarnerussutisiallit inissiisarfinni najugaqartut aningaasanik tunngaviusunik pisartagaqassasut, kaasarfimmiumik taallugit, inissiisarfimmilu najugaqarnermut akiliisassanngitsut. Taamatuttaaq inissiisarfinni najugallit naliginnaasumik isertitakitsuupput, nerisaqarnermut ineqarnermullu akiliisanninnamik. Taamaattumik misissuinermi matumani aalajangerneqarpoq innuttaasut inissiisarfinni najugallit imaluunniit misissuinermi piffissaliussap naanerani inissiisarfimmi najugaqarsimasut, aningaasaatikillioortutut inissisimasutut misissukkat naatsorsuutaannut ilanngunneqassanngitsut. Taamatuttaaq pineqarput meeqqanut inuusuttunullu inissiisarfinniittut, 18-it sinnerlugit ukiulinnit inuiaqatigiinnut ikaarsaarnissamut piareersartunit imaluunniit inissaaleqinermik peqquteqartumik aamma najugaqarfigineqarsinnaasunik.

Inissiisarfinni najugallit pisortanit soraarnerussutisiaasa annertussusaat suussusaallu malillugit kiisalu Naatsorsueqqissaartarfiup Namminersorlutik Oqartussat ulloq unnuarlu insisiisarfiini najugalinnut nalunaarsuisarfia atorlugu immikkoortiterneqarput. Meeqqat inissiisarfinniittut meeraapput angajoqqaaminni najugaqanngitsut taamaattumik misissukkanut aamma ilanngunneqanngillat, ataani meeqqanut angajoqqaaminni najugaqanngitsunut immikkoortoq takuuk.

Ilinniartut

Meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniakkamik ingerlatsisut imaluunniit meeqqat atuarfiannit qaffasinnerusumik ilinniakkamik ingerlatsisunik inersimasunik ilaqutallit aningaasaatikillioortunut misissuinermi ilanngunneqanngillat, aningaasaatikillioortutut tunngavilersuutunik naammassinnissimangaluarunilluunniit. Killiliineq

tamanna atornewarpoq, aningaasaatikilliorneq nammineq toqqakkatut tassani isingineqarmat, ataavartuunanilu.

Innuttaasoq ilinniartutut naatsorsuutigineqarpoq pineqartoq piffissap misissuiffiusup naanerani Naatsorsueqqissaartarfiup ilinniartunut ilinniakkanik ingerlatsisunut nalunaarsuiffiani, ISCED-imi qaffasissuseq 3 imaluunniit qaffasinnerusoq qaangerlugu ilinniakkamik ingerlatsisutut nalunaarsorsimappat.

Meeqqat pingasut inorlugit ukiullit

Suleriaaseq malillugu piffissap misissuiffiusup naanerani innuttaasut pingasunik ukioqalersimangitsut Kalaallit Nunaanni ukiuni pingasuni najugaqarsimasutut naatsorsorneqanngillat. Taamaattumik meeqqat pingasunik ukioqalersimangitsut aningaasaatikilliorutut naatsorsorneqartarput aatsaat ilaqutariit iluanni allat aningaasaatikilliorutut tunngavilersuutinik naammassinnissimappata.

Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut

Meeqqat minnerpaamik angajoqqaani ataaseq najogaqatiginngippagu, meeraq angajoqqaamini najugaqanngitsutut naatsorsuutigineqarpoq. Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut tassaanerupput ilaquttaminni allani najugallit, ilaqutariinni ilasiaasut, isumaginninnikkut inissiisarfimmiittut imaluunniit kollegieni najugallit. Meeqqat ilinniartuullutik angerlarsimaffimmi najugaqanngitsut meeqqallu isumaginninnikkut inissiisarfimmiittut amerlanertigut misissukkani ilanngunneqartanngillat, qulaani taaneqareersutut ilinniartunut isumaginninnermilu inissiisarfinni najugalinnut tunngavilersuutit peqqutigalungit. Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut sinneruttutaaq misissuinermi ilaanngillat, Naatsorsueqqissaartarfiup inunntut nalunaarsuiffiani paasissutissat tingussaasut tunngavigalungit meeqqat pineqartut aningaasaqarnikkut atungarisaat nalilersorneqarsinnaasorineqanngimmata.

Misissukkat amerlassuaat

Misissuinermi matumani siunertat pingarnerpaat ilagaat aningaasaatikilliorutut amerlassusaasa ineriartornerat malinnaaffigissallungu. Aningaasaatikilliorutullu amerlassusaannik naatsorsuinerup saniatigut pingaaruteqarpoq misissukkat amerlassusaannik toqqaanissaq, tassaasoq misissuinermi aningaasaatikilliorutut amerlassusaannut naleqqiullugu isiginiangassaq, takuuk takussutissiaq 2.2.

Takussutissiaq 2.2. Misissukkat amerlassusaanni ilaatinneqanngitsut pissutaallu

	2015	2016	2017	2018	2019
Ilanngarneqaratik amerlassusaat	55.847	55.860	55.877	55.992	56.081
Ukioq naallugu Kalaallit Nunaanni najugaqarsimangitsut piikkaat	1.837	2.024	1.876	1.953	1.897
Piffissaq misissuiffik tamakkerlugu Kalaallit Nunaanni najugaqarsimangitsut piikkaat	2.386	2.429	2.660	2.714	2.684
Meeqqat angajoqqaaminni najugaqanngitsut piikkaat	1.029	1.049	1.017	986	1.042
Ilinniartut taakkulu ilaquataat piikkaat	4.656	4.463	4.531	4.695	4.749
Timmisartoqarfinni stationinilu najugallit piikkaat	80	76	70	75	65
Isumaginninnikkut inissiisarfinni najugallit piikkaat	558	553	559	555	542
Ilaqutariinni isertitaqanngitsuniittut piikkaat	289	209	190	235	268
Misissukkat amerlassusaat	45.012	45.057	44.974	44.779	44.834

Misissukkat amerlassusaanni pineqartut tamarmik Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsuiffianni najugaqartutut nalunaarsorsimasut aammalu meeqqat pingasut inorlugit ukiullit inuunertik tamaat Kalaallit Nunaanni inuit nalunaarsuiffianni nalunaarsorsimasut tunngavigineqarput. Pineqartut najugaqarnermut tunngavilersuutit naammassinnissimanerannut naliliineq 31.decembarimi inunnik nalunaarsuiffimmi nalunaarsorsimanerannik tunngaveqarpoq. Ukiut marluk nikinnerini Kalaallit Nunaanniit allamut nuussimasinnaaneri misissorneqanngillat, imaluunniit innuttaasoq Kalaallit Nunaata avataani inunngorsimasuunersoq 31.decembarilu tikitsinnagu Kalaallit Nunaannut nuussimasuunersoq misissorneqarani. Taamaattoq Kalaallit Nunaanni ukioq naallugu akileraartartuusimangitsutut nalunaarsorsimasut ilanngunneqanngillat.

Piffissami misissuiffiusumi innuttaasut Kalaallit Nunaanni najugaqavissuunngitsut saniatigut piffissap misissuiffiusup naanerani kommunit avataanni najugallit peerneqarput, innuttaasullu kommunit agguataarneqarnerisa iluiniittut illoqarfinnili, nunaqarfinni savaateqarfinniluunniit najugalittut nalunaarsorsimangitsut aamma peerneqarlutik. Assersuutigalugu stationini najugallit.

Ilanngullugit peerneqarput innuttaasut qallunaatut innuttaassuseqanngitsut kiisalu Savalimmiuni inunngorsimasut isertitaqanngitsutut nalunaarsukkat imaluunniit piffissap misissuiffiusup ukiuani kingullermi ilaqutariinni isertitaqarsimangitsut. Tamanna misissorneqarpoq innuttaasut Kalaallit Nunaanniit allamut nuussimasut immikkoortinniarlugit, inunnilli nalunaarsuiffimmi nalunarsuutit kingusinaarsimanerannik peqquteqartumik suli nalunaarsorsimasutut allaqqasinnaasut.

Kiisalu piffissap misissuiffiusup naanerani ilinniartunut, isumaginninnikkut inissiisarfinni najugalinnut meeqqanullu angajoqqaaminni najugaqanngitsunut tunngavilersuutit qulaani taaneqartut malillugit pineqartut killiffissiorlugit piiarneqarput.

3. Misissuinerup inerneru

Immikkoortumi matumani misissuinerup inerneru takussutissiannorlugit saqqummiunneqarput. Takussutissiani takuneqarsinnaapput inuttaasut amerlssusaat, isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit inissisimasut uuttuutitut procentimullu pineqartumut agguaallugit. Aningaasaatikillioortut pillugit annertunerusumik natsoorsuutitut – ilaatigut isertitat agguaqatigiissinnerini 60 pct.-it tikillugit inissisimasunut naatsorsuutitut imalinnut – Naatsorsueqqissaartarfiup Kisitsisaataasivia: bank.stat.gl innersuussutigineqarpoq, tassani tabelinik annertunerusumik kisitsisitalinnik aallertoqarsinnaavoq.

Isertitat agguaqatigiissinneritut killigitatp ataani inissisimasut amerlassusaat nikerarsinnaapput. Tamanna Kalaallit Nunaanni inuttaasut ikittunnguunerannik nuuttarnerannillu peqquteqarpoq. Misissuinerumi uuttuutit imarisaat annertuneruleriartortillugit tamanna ersarinnerulertarpoq. Taamaattumik ukiumut allannguutit ataasiakkaat tunngavigalungit annertuunik inernilersuinnginnissaq eqqumaffigineqassaaq.

3.1. Aningaasaatikillioortut ukiui malillugit

Aningaasaatikillioortut inissisimassangaanni ukiuni tulleriinni pingasuni ilaqutariit isertitaat atoriaannaat isertitat agguaqatigiissinnerini killigitaq ataallugu annertussuseqartariaqarput. Ukiut pineqartut tassaapput ukiut tulleriit pingasit naanerini naatsorsuiffigineqartut.

2019-imi misissukkat amerlassusaasa 4 pct.-ii isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit atoriaannarnik isertitaqarsimapput. Takussutissiaq 3.1 malillugu aningaasaatikillioortut inissisimasuni 20-niit 24-nut ukiullit annertunerpaapput.

Takussutissiaq 3.1. Aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitalit annertussusaat amerlassusaallu ukiut malillugit

Ukiut	2015	2016	2017	2018	2019	2019
	Annertussusaat					Amerlassusaat
0-4	6	6	6	8	7	237
5-9	4	3	4	4	3	93
10-4	2	2	2	2	2	62
15-19	5	5	6	6	6	116
20-24	7	6	7	8	8	229
25-29	7	7	7	8	7	224
30-34	4	4	5	6	6	179
35-39	3	3	4	4	4	122
40-44	2	2	2	3	3	73
45-49	2	3	3	2	3	67
50-54	2	2	2	2	2	103
55-59	3	2	3	3	3	108
60-65	2	2	2	2	2	77
65-69	1	0	1	1	1	15
70-74	1	0	0	0	0	5
75 +	1	0	0	0	0	2
Katillugit	3	3	4	4	4	1.712

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU01>

3.2. Aningaasaatikillioortut distriktit malillugit

2019-imi Tasiilap, Qaanaap Upernaviullu distriktiini aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitalit annertunerpaasimapput.

Takussutissiaq 3.2. Aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitalit annertussusaat amerlassusaallu distriktit malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019	2019
	Annertussusaat					Amerlassusaat
Nanortalik	5	4	5	5	6	84
Qaqortoq	3	3	4	3	3	77
Narsaq	4	3	3	3	2	30
Paamiut	2	2	2	4	3	34
Nuuk	2	2	3	3	3	370
Maniitsoq	3	3	3	3	4	97
Sisimiut	2	2	2	2	3	137
Kangaatsiaq	6	6	7	8	5	51
Aasiaat	3	3	3	4	4	113
Qasigiannugit	2	1	3	2	2	16
Ilulissat	2	2	2	3	3	121
Qeqertarsuaq	1	3	2	2	1	6
Uummannaq	1	2	2	2	2	46
Upernavik	9	8	8	8	8	213
Qaanaaq	10	9	10	9	8	53
Tasiilaq	10	9	9	11	11	258
Ittoqqortoormiit	4	2	3	4	2	6
Katillugit	3	3	4	4	4	1.712

Nalunaarut: Ivittuut Nuummut ilanngunneqarpoq.

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU02>

3.3. Aningaasaatikillioortut illoqarfiit nunaqarfiillu malillugit

Isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitaqarlutik aningaasaatikillioortut illoqarfinnut nunaqarfinnullu agguanneri annertuumik assigiinnngissuteqarput. 2019-imi nuna tamakkerlugu illoqarfinni aningaasaatikillioortut inissisimasut 3 pct.-iupput, nunaqarfinnilu savaateqarfiit ilanngullugit 8 pct.-iullutik.

Takussutissiaq 3.3. Aningaasaatikillioortut isertitat agguaqatigiissinnerini 50 pct.-it ataallugit isertitalit annertussusaat amerlassusaallu illoqarfinni nunaqarfinnilu najugallit malillugit

	2015	2015	2017	2018	2019
	Amerlassusaat				
Illoqarfinni	985	987	1172	1236	1220
Nunaqarfinni	487	458	468	485	492
Katillugit	1.472	1.445	1.640	1.721	1.712
	Annertussusaat				
Illoqarfinni	3	3	3	3	3
Nunaqarfinni	7	7	7	7	8
Katillugit	3	3	4	4	4

Nalunaarut: Savaateqarfiit nunaqarfinnut ilanngunneqarput.

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU02>

3.4. Inersimasut aningaasaatikillioortut ilaqutariit suussusaat malillugu
 Ilaqutariinnut kisitsisitigut paasissutissat atorlugit inersimasut aningaasaatikillioortutut inissisimasut kisermaajunerat aappaqarneralluunniit malillugit immikkoortiterneqarsinnaapput. Taamatuttaaq ilaqutariinni meeqqat inuusuttullu angajoqqaaminni najugallit amerlassusaat malillugit immikkoortiterisoqarsinnaavoq. Takussutissiaq 3.4-imi takuneqarsinnaavoq inersimasut aningaasaatikillioortutut taaneqarsinnaasut kisermaat inersimasunut aappariinnut naleqqiullugit annertunerungaatsiartut.

Takussutissiaq 3.4. Inersimasut aningaasaatikillioortut annertussusaat amerlassusaallu, ilaqutariit suussusaat kiisalu meeqqat inuusuttullu angajoqqaaminni najugallit amerlassusaat malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019
	Amerlassusaat				
Kisermaat meeraqanngitsut	804	828	901	920	910
Kisermaat ataatsimik meerallit	107	115	122	133	137
Kisermaat aataatsimit amerlanerusunik meerallit	66	54	70	62	60
Aappariit meeraqanngitsut	36	22	30	47	59
Aappariit ataatsimik meerallit	21	17	36	39	37
Aappariit aataatsimit amerlanerusunik meerallit	45	48	45	60	70
Katillugit	1.079	1.084	1.204	1.261	1273
	Annertussusaat				
Kisermaat meeraqanngitsut	7	7	7	7	7
Kisermaat ataatsimik meerallit	7	8	8	9	9
Kisermaat aataatsimit amerlanerusunik meerallit	7	6	8	7	6
Aappariit meeraqanngitsut	0	0	0	1	1
Aappariit ataatsimik meerallit	1	0	1	1	1
Aappariit aataatsimit amerlanerusunik meerallit	1	1	1	1	1
Katillugit	3	3	4	4	4

Najoqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU04>

3.5. Meeqqat inuusuttullu aningaasaatikillioortut ilaqutariit suussusaat malillugu

Ilaqutariinnut kisitsisitigut paasissutissat aamma meeqqanut inuusuttunullu inersimasunik najugaqatilinnut imaluunniit aappariinnik inersimasunik najugaqatilinnut aningaasaatikillioortutullu inissisimasunut immikkoortiterinissamat periarfissiippat. Takussutissiaq 3.5-imi takuneqarsinnaasutut meeqqat inuusuttullu aningaasaatikillioortutut taaneqarsinnaasut kisermaanik inersimasunik ilaqutallit meeqqanut inuusuttunullu inersimasunik aappariinnik ilaqutalinnut sanilliullugit annertunerupput.

Takussutissiaq 3.5. Meeqqat inuusuttullu aningaasaatikiillortut inissisimasut annertussusaat amerlassusaallu ilaqtariit suussusaat malillugit

	2015	2016	2017	2018	2019
	Amerlassusaat				
Kisermanaik ilaqtallit	294	272	327	322	309
Aappariinnik ilaqtallit	99	89	109	138	130
Katillugit	393	361	436	460	439
	Annertussusaat				
Kisermanaik ilaqtallit	7	7	8	8	8
Aappariinnik ilaqtallit	1	1	1	2	2
Katillugit	3	3	4	4	4

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU03>

3.6. Aningaasaatikiillortut suaassuseq malillugu

Aningaasaatikiillortut inissisimasut suaassusaat malillugit immikkoortiterinerup takutippaa angutit amerlanerusut aningaasaatikiillortut inissisimasut. 15-iniilli 29-nut ukiulinni arnat amerlanerullutik.

Takussutissiaq 3.6. Aningaasaatikiillortut inissisimasut annertussusaat ukiut suaassuserlu malillugit, 2019

Ukiut	Annertussusaat		Amerlassusaat	
	Angutit	Arnat	Angutit	Arnat
0-4	8	7	123	114
5-9	3	4	43	50
10-14	2	2	35	27
15-19	5	7	54	62
20-24	6	11	85	144
25-29	7	8	110	114
30-34	6	5	107	72
35-39	6	2	91	31
40-44	4	2	53	20
45-49	3	2	48	19
50-54	3	2	73	30
55-59	3	2	71	37
60-65	3	1	62	15
65-69	1	1	10	5
70-74	1	0	5	0
74 + ...	0	0	2	0
Katillugit	4	4	972	740

Najoqqutaq: <http://bank.stat.gl/SONOU01>

Signatur forklaring:

- ... Oplysninger foreligger ikke
- .. Oplysninger for usikre til at angives eller diskretionshensyn
- . Tal kan efter sagens natur ikke forekomme
- 0 Mindre end halvdelen af den anvendte enhed
- Nul
- * Foreløbigt eller anslået tal

Saaffiginniffissaq

Anders Blaabjerg

E-mail: abla@stat.gl

Isumaginninnermut tunngasut

Grønlands Statistik
Postboks 1025 · 3900 Nuuk
Tlf.: +299 34 57 70 · Fax: +299 34 57 90
www.stat.gl · e-mail: stat@stat.gl

